

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Liugovih ulicah št. 7.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto

Meščanje!

Volilci ljubljanskega mesta! Narodni kandidatje za mestni odbor so:

Za III. razred,
ki bode volil jutri, 12. aprila:

Gosp. **dr. Karl Bleiweis**, zdravnik.
" **Franc Goršič**, hiš. posestnik.
" **Franc Peterca**, " "
" **Vaso Petričič**, kupec.
" **Franc Potočnik**, stavb. svet.

Za I. razred,
ki bode volil v ponedeljek, 15. aprila:

Gosp. **Franc Bučar**, trgovec.
" **Mihael Pakič**, hiš. posestnik.
" **Jožef Strzelba**, " "

Politika po številkah.

Nekoliko smo že zadnjič pretresali gospodarstvo sedaj vladajoče stranke od denarne, toraj vsakemu najobčutljivejše strani. Da je denarno stanje v Avstriji slabo, to je pripoznal minister Depretis sam, a v svojem govoru je skušal odgovornost tega odvrniti od sebe, češ, da se zamorejo le dohodki povišati, a stroški nikakor ne zmanjšati. Tudi se je skliceval na dobo od l. 1848 do 1866, rekši, da je ta kriva slabega sedanjega denarnega stanja Avstrije. V zbornici poslancev jih je še

bilo nekaj, ki so mu morda to verjeli, v gosposki zbornici pa mu je šlo trje.

Minister Depretis je hotel s svojimi besedami vreči krivdo od sebe. Ali kam pade ta krivda, če jo on vrže od sebe? Kam drugam, ko na večino nemško-liberalne stranke, ker je to toliko časa mirnogledala. V drugem parlamentu bi ga bili morda za to hudo prijeli in odločno zavrili, v dunajskem pa — saj se vé, kakšna je njegova večina.

V vsaki ustavni državi je vlada, ki ima vse gospodarstvo v rokah; ona mora vedeti, kake stroške zmora država, katerih ne; ona mora preiskati, kje se more kaj prihraniti, in ravno tako, na kak način se dajo pomnožiti dohodki. Parlament sam na sebi, če tudi bi hotel, ne more na drobno pregledati vseh strani gospodarstva; k večjemu zamore odreči privoljenje davkov ali pritrjenje proračunu in tako vreči vlado, in druge može spraviti na krmilo. To pa ne pomaga vselej, kajti predno se novi ministri vdemačijo po vseh oddelkih gospodarstva, utegne preteči več mescev, in še celó potem nastane vprašanje: so li novi može svoji nalogi kos in ali vedó, kje se dá kaj prihraniti, da je to na pravem mestu? To bi bilo čisto novo, da bi ministri svoje predloge podajali zbornicam in potem, ko bi jih te odobrile, bi oni sami ne bili odgovorni za nobeno reč več!

Enako prazen je izgovor denarnega ministra na prejšnje čase, ki so bili po njegovih mislih krivi, da si Avstrija ne more pomagati iz dolgov. Res, da ne bo kmalu kdo zagovarjal

ravnanja denarnih ministrov Brucka in Larischa vendar sta bila oba proti poznejim denarnim ministrom in tudi baronu Depretisu na slabšem zato, ker sta delala dolgove zavoljo vojske; odkar pa ima g. Depretis državno mošnjo v rokah, ni bilo nobene vojske in dolgovi so se delali iz vse drugih zeló različnih namenov. Naši državniki se držé one starodavne avstrijske politike, po kateri je blagor Avstrije sklopjen s celoto Turčije — z drugimi besedami: da je Avstrija navezana na Turčijo. No, ravno ta politika pa je l. 1854 stala Avstrijo nič manj ko **600 milijonov gold.** Do zdaj minister Depretis še ni prišel v toliko zadrego, da bi bil moral tako strašno veliko denarja izdati za vojsko. — Tudi vojski l. 1859 in 1866 ste naklonile Avstriji veliko povišanje državnih davkov.

Ali pa ima naš denarni minister kje kak izgovor za dolgove zadnjih 5 let? Vsaj nam ni znan ne eden tak izgovor, če ne mislimo na službe, ki so se na novo ustanovile in vzdržavale kot „stebri“ trgovstva in obrtnije, v katerih so bili pa dostikrat ljudje, ki so k večjemu le začetniki ali učenci v gospodarstvu.

Razloček med prejšnjim in sedanjim časom glede državnega gospodarstva je tedaj ta: Prej so se delali državni dolgovi le o izvanrednih primerljivejših, o vojskah in puntih; zdaj pa o najlepšem miru, ko nas ni nihče od zunaj nadlegoval ali nam pretil. Vsaka avstrijska vlada do l. 1867 se je zavoljo neugodnega denarnega stanja mogla izgovarjati na dogodbu, ki so jo nenadoma in brez njene krivde zadele,

Matične knjige.

I.

Letopis matice slovenske 1877.

a) Franc Palacki, spisal prof. Fr Šuklje. Pisatelj nas seznani z življenjem in neutrudnim delovanjem slavnega učenjaka češkega. Izvemo iz tega spisa, koliko truda je Palackega stala slavna knjiga, ki se imenuje česka povestnica, in ki se zamore imenovati najimenitnejše in najtemeljitejše duševno delo, kar jih Slovani imajo. Nehoté se nam vriva želja: da bi osoda dala tudi nam Slovincem moža, kateri bi nam našo zgodovino tako temeljito spisal. Nemamo sicer tako važne in slavne preteklosti, kakor Čehi; vendar tudi naši pradedi niso bili brez vpliva na dogodbe preteklih časov, in za naše ljudi bi bilo zanimivo vedeti, od kedaj prebivamo v ilirskih pokrajinah, zanimiva bi bila tudi doba Samova itd. A gosta tema pokriva še našo zgodovino. Kdo jo bo razjasnil, kakor Palacki česko?

b) Životopis dr. Etbin H. Coste, izdan v posebnem zvezku, spisal Urbas. Vidimo tu narisano življenje in delovanje učenega, marljivega in nevstrašenega narodnega voditelja slovenskega, dr. E. H. Coste. V spisu pogre-

šamo psihologične globočine, najdemo pa v njem zgodovinsko resnost in resnicoljubnost, objektivnost. Jezik je lep in gladek, zunajna oblika knjige okusna.

c) Životopis N. M. Karamzina, ruskega historijografa. Spisal prof. J. Steklasa. Še le v novejšem času začeli smo se Slovenci seznanjevati s prvaki ruske literature. Se ve, da še ne čitamo njihovih del, niti v originalu, niti v prestavi; in ravno to bi bilo za našo naobraženost potrebno. Za sedaj čitamo še le Životopise; pa začetek je storjen; kedar se seznanimo z možmi, postajali bomo radovedni, čitati njihova dela, in tako se bomo duševno približali slovanskim bratom. Prof. Steklasa ima zaslugo, da posreduje med ruskim slovstvom in med nami, ter nam kaže slavne može ruske literature. Tako nam tu predstavlja slavnega zgodovinarja N. M. Karamzina, ki je spisal slavno zgodovino „ruskega gosudarstva“, ob enem pa vplival na razvoj ruske literature v vseh strokah.

d) Slovenski elementi v venetščin. Spisal Davorin Trstenjak. Učeni pisatelj nadaljuje svoje preiskavanja venetskega narečja, dokazuje, da je v njem mnogo slo-

vanskih korenin, ter hoče na te dokaze sezidati zgodovinsko trditev, da Slovenci niso prišli v Ilirijo še le v šestem stoletju, kakor nemški zgodovinarji trdijo, temveč, da so že davno poprej tu stanovati morali.

e) Izgledi slovenskega jezika na Ogerskem. Razglaša M. Valjavec.

Pisatelj nas seznani z narečjem ogerskih Slovencev. Vidimo, da to narečje ni mnogo različno od onega, ki se govori na Štajarskem, in ne uvidjamo potrebe, zakaj bi se ta mali oddelek slovenskega naroda moral ločiti v jeziku in pravopisu od drugih Slovencev, kakor to namerava v Budapešti izhajajoči, in Madjarom laskajoči se „Priatelj“, kateri piše lepo slovenščino z odurnim madjarskim pravopisom, ter ne spozna silne potrebe, da se treba ogerskim Slovincem v jeziku popolnem združiti z nami, ker le na ta način jim je mogoče naobraziti se v narodnem jeziku, česar ogersko-slovenski odlomek sam iz sebe ne premore, ker je prepričlega števila. Celemu narodu slovenskemu pa ostaja dolžnost, da ne pusti iz oči in pameti onega bratovskega odlomka naroda na Ogerskem, ter da ga reklamira pri ugodni priliki za zedinjeno Slovenijo.)

kerih ni mogla zabraniti. Kak izgovor pa ima sedaj vladajoča stranka za to? Še celó na „krach“ l. 1873 se ne more naslanjati, kajti državni dohodki so se za tem letom zmanjšali komaj za 7 milijonov, primanjkljaja pa imamo zdaj okoli 25 milijonov brez onih 60 milijonov, ki jih je zdaj Andrassy dobil po privoljenji obeh delegacij. Kako je to?

Naš denarni minister je pač že mnogo govoril, a storil je jako malo. Odgovori njegovi so si že štiri leta skoro do pičice podobni. Toda ne vedno enake besede, ampak doslednost v dejanji znači moč, če je prav slučajno minister. V govoru je mož pač ponosen in najhujše napade odbija s tem, „da bi kak drug na njegovem mestu tudi ne bil bolje.“ Na dalje štrli iz vsakega njegovega stavka, da bo bolje, a vsako leto pové zopet, da je denarno stanje Avstrije slabše, da je primanjkljaja zopet več. Državna zbornica to posluša in njegova liberalna večina to „na znanje“ jemlje, a družega se nič ne zgodi. Obnašanje nemško-liberalne večine je morda edino, kar opravičuje to denarno politiko.

To ministerstvo prav dobro vé, treba, da to zvedó tudi prebivalci cesarstva. Kako škodljivo je to početje, se celó ne dá povedati še zdaj, in vkreniti v drugo stran bode skoraj že prepozno. Če ostane sedanja stranka na krmilu toliko časa, da potekó mandati sedanjih državnih poslancev, t. j. do l. 1879 skup, bodo obresti, državnih davkov, ki so leta 1871 znašali 36% čistih državnih dohodkov, skočile na več ko 47%, t. j. od 89 milijonov bomo prišli na 120 milijonov.

To bo tudi sad sedanje sisteme.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. aprila.

Avstrijske dežele.

V državnem zboru so se začeli liberalci med seboj vjedati ter so morali celo predsedniku izreči svojo nezadovoljnost. 5. t. m. je namreč poslanec dr. Graf stavil predlog, da naj se obravnava o davkarskih premembah odloži, ker je čas pred veliko nočjo prekratek, da bi se zamogla tako važna postava vsestransko pretresti. Predsednik dr. Rechbauer je v daljšem govoru pobijal predlog Grafov, ni pa hotel dovoliti, da bi bil poslanec Krzeczunowicz o njem govoril, rekši, da to po pravilnem redu ne gre. 6. t. m. je poslanec Hohen-

wart s svojimi tovariši predsedniku izročil pismo, v katerem oporekajo proti ravnanju predsednikovemu, ki bi bil moral po §. 54 predsedništvo izročiti svojemu namestniku, če je hotel segati v razpravo in proti omenjenemu predlogu govoriti. To ravnanje je zbudilo nevoljo tudi med liberalci in napredovalni klub je poslal k predsedniku posebno deputacijo, ki mu je prijazno razložila, da sme pač kot poslanec, ne pa kot predsednik segati v razpravo. Rechbauer se je izgovarjal, da se po svoji misli ni vtikal v obravnavo, če se je pa po misli drugih to vendar le zgodilo, to obžaluje. 8. t. m. je predsednik poslancem očital, da mora zaradi šundra tolikanj rabiti zvonec, kar pa nič ne pomaga; in ko je poslanec Krzeczunowicz rekel, da g. predsednika ni umel, odgovoril je dr. Rechbauer, da zaradi velikega nemira predsednik samega sebe ne sliši. „Vaterland“ šaljivo svetuje g. predsedniku, da naj enkrat poskusi prijeti za klobuk in se pokriti, kar bo morda več zdalo, kakor vedno zvončkanje. — V levičnem klubu je poslanec Süß nasvetoval postavo, malo loterijo omejiti in jo polagoma čisto odpraviti. Kar bi država vsled tega zgubila dohodkov, pridobila bi jih na drugi strani s tem, da bi se davki več ne izbrisovali in odpuščali. S tem predlogom bo menda vse zadovoljno, to pa se nam ne zdi primerno, da bi se zaradi tega davki več ne izbrisovali, ker bi bili potem namesto loterijskih igralcev dostikrat kaznovani najpostenejši ljudje.

Vogerski zbornici se snuje nova stranka, ki šteje okoli 112 udov in bode postavila svoj program. Dosedanja vlada, ktere večina v zbornici je bila že dosedaj jako pičla, pride vsled tega v nove zadrege, ki jo znajo skoraj spraviti s pota.

Vnanje države.

Iz Rima se poroča, da papež Leon XIII. vsaki dan sprejemajo romarje, ki od vseh strani dohajajo v večno mesto. 7. t. m. so sprejeli nekaj Poljakov, danes (10. t. m.) pa imajo na vrsto priti romarji avstrijski.

Iz Rusije so poročali nekteri listi, da bode Gorčakov odstopil in Šuvalov namesto njega postal vnanji minister. Pa Pol. Corr. ima iz Petrograda naznanilo, ktero tej govorici oporeka. — O Basarabiji poročajo „Times“, da Ghika kneza Gorčakovega glede tega vprašanja ni prav razumel. Ruska vlada ne taji, da je vprašanje splošne važnosti za Evropo,

vendar pa tega še ni pripoznala. — Veliki knez Mihael je z družino 7. t. m. došel v Petrograd in je bil od cara in velike množice ljudstva na kolodvoru pristrčno sprejet.

Iz Carigrada se poroča, da je Rusija zaradi proteče vojske z Anglijo Turčiji stavila nove predloge. Egipovski kralj pa žuga da se hoče proglasiti za neodvisnega, če se Turčija zveže z Rusijo proti Angležem. Egiptovske čete se povrnejo domu, in tudi nekaj ruskih gard se bode te dni vbarkalo v San Štefanu, da se odpeljejo nazaj na Rusko. Ker je vbarkanje v San Štefanu jako neprilichno, se je Rusija zopet obrnila do Turčije, da bi se ruski vojaki v Bujukderi spravljali na ladje. — Rusi neprenehoma vtrjujejo okraje Čarkiöi, Kadikiöi in Enikiöi, vendar pa zdaj pripoznavajo celo angleški listi, da je čedalje več upanja za mirno razrešitev vzhodnih zadev.

Grška vlada je razposlala vnanjim državam okrožnico, v kateri se pritožuje zaradi grozovitosti, doprinešenih od Turkov.

Izvirni dopisi.

Iz Kranjskega okraja 8. aprila. (Mrliški ogledniki.) Neki dopisnik z Gorenjskega v št. 71 „Sl. Narodu“, grozno jadu-kuje, kako da se po Gorenjskem širi nalezljiva vrtna bolezen, in to le po nemarnosti in nesposobnosti mrliških ogledov, ki so večidel le cerkveniki.

Dokler so bili učitelji ogledovalci mrličev, pravi g. dopisnik, so skrbeli, da so se v času epidemičnih bolezni precej po smrti mrlič v mervtašnice nosili, zdaj pa se ta posel prav hlapčevsko opravlja.

Kakor se razvidi iz onega dopisa, je leto le nekako izmišljeno zabavljanje čez cerkvenike ki imajo zdaj ta posel v rokah, kojega so popred učitelji opravljali. Naj bi vendar g. dopisnik premislil, da se je po novih šolskih postavah učiteljem na večjih farah odvzel ta posel, kterege ne bi mogli lahko opravljeti, ker imajo celi dan dosti posla s podučevanjem v šoli, in jim menda ne ostaja dosti časa za ogledovanja mrličev. In kdo je na deželi za učiteljem bolj sposoben za mrliškega ogleda, kakor cerkvenik? Se bode mar duhovščina trudila z izdelovanjem in pisanjem mrliških listov? Evo, g. dopisnik, premislite drugokrat malo bolj okoliščine, preden primete za pero. In da-

f) O starem rimskem malikostlovju sploh. Spisal F. L. Črnogorski.

Tistim izobraženim Slovencem, ki niso obiskovali latinskih šol, bode morda tudi ta spis nov in mikaven.

g) Praznik pravoslavnosti. Po Havličku F. H. Obraz iz ruskega verskega življenja, ki nam kaže, kako je tam verska ideja združena z idejo narodne države ruske. Havliček govori tu o pravoslavji kot „o domači, narodni“ veri, ter govori tudi o „tuji“ veri.

Tu moramo pa pisatelju opomniti, da odrešenik je prinesel le eno vero za vse narode, da tedaj o narodnih verah ne more biti govora. Ta edina Kristusova vera je namenjena vsim narodom, ter jo imajo v njenem bistvu sprejeti, kakoršna je, pa nikakor nemajo pravice, prenašati jo po narodnem okusu. Če se pravi, da je za nas „tuja“, ker se poslužuje latinščine, treba je opomniti, da latinščine tudi sedajni Lahi in Fancozi ne umejo,

da je tedaj vsem narodom enako „tuja“. Narodne cerkve, kakor so angleška in ruska, kažejo že s tem, da niso prave cerkve, ker se proglašajo za „narodne“, Krist pa je govoril o enem hlevu in enem pastirju, tedaj je imel v mislih občno cerkev za vse narode, in ta je katoliška, katera se še nikdar ni imenovala narodno cerkev italijansko ali pa romansko, ampak cerkev za vse pravoverne narode.

To smo omenili ne samo, ker Havliček govori o „narodni“ in „tuji“ veri, ampak ker se tudi med Slovenci taki nahajajo, ki mislijo, da je pravoslavna cerkev naša slovanska narodna cerkev. Tem nasproti pa nikoli ni dostikrat povedano, da „narodnih cerkva“ po Kristovi volji ne sme biti in ne more biti, ker je le en nauk in ena vera za vse narode odločena, kakor so tudi vsi aposteljini le eno in isto vero učili. Ako bi bil naš učenik hotel ustanoviti res „narodne“ cerkve, potem bi bil moral aposteljnomo naročiti: „Peter, ti pojdi, in ustanovi rimsko cerkev; Pavel, ti ustanovi grško; Andrej, ti ustanovi nemško, Jaka, ti pa

slovansko itd.; in moral bi bil vsakemu naročiti, naj ustanovi v svoji narodni cerkvi posebne obrede itd. O tem pa ne beremo nikjer nič, nasprotno pa vedno le o naglaševanju edinosti v veri.

h.) Pisma Jaraikova in Prešernova Stanku Vrazu.

Tu slišimo govoriti tri slavne Slovence ravno kar pretekle dobe: Prešerna, Vraza, Jarnika. Vsacega narodnjaka bo zanimalo, kako so ti vrli možaki mislili, delovali, ugibali, hrepeneli; kako so se iskreno ogrevali za literaturo našo, katere ledino so orali, in za bodočnost našega naroda sploh.

i) Cigani na Černej gori;

k) Prisega na Černej gori;

l) Sok. Vse te tri razprave nam je priredil po Bogišiću Fr. H., ter nam z njimi podal nekaj novih črtic za izpoznavanje jugoslovanskih bratov.

Ije piše g. dopisnik, da ko se stori noč, se začne pri mrliču še le prava zabava, in da je tudi večkrat ogledovalec pričujoč, ko se gode reči, da se pred Bogom imenovati ne smejo. To je boje g. dopisnik le v svojem kraju enkrat videl, zato pa še nima vzroka nepošteno grditi vso gorenjsko stran in mrliške ogledovalce, če so tudi le ubogi cerkveniki.

Ako se pa pokaže nalezljiva bolezen, v fari, dobro ve vsaki ogledovalec, kaj je storiti v takih okoliščinah; saj so postave tiskane črno na belem. Kar pa g. dopisnik govori o neza služenih 50 in 30 kr., naj se mu pove le to, da jih ogledovalec velikokrat krvavo zasluži, posebno v zimskem grdem vremenu, ko je treba večkrat uro daleč iti k mrliču. G. dopisnik naj si tedaj v prihodnje poišče kako drugo gradivo za svoje spise, ne pa da bi pomagal pred svetom zaradi posameznih nerodnosti grditi vse ljudstvo, kar zamore k večem veseliti le naše nasprotnike.

Fr. F.

Iz Celja, 8. aprila. (Nova podoba.) Naj Vam za danes kratko opišem lepo sliko Matere Božje svetega rožnega venca, katero smo ravnokar dobili za našo mestno farno cerkev. Izdelal jo je Vaš rojak g. Iv. Franke, slikar v Ljubljani. Je pa tudi res kaj snažno, za hišo božjo dostojno delo! Na sliki vidimo 6 podob: Marija sedeča držeč dete Jezusa, stoječe na njeni desni nogi; dete ima v roci molek, ki ga ponuja sv. Domeniku, kateri kleče molek sprejemlje.

Te 3 podobe so na oblakih; nad podobami pa 3 angeli, izmed katerih prvi drži v rokah pas z besedami: Gloria in excelsis Deo (slava Bogu na višavah) in s tem naznanja obseg veselega dela sv. rožnega venca; drugi angelj s žrebli in trnjevo krono opominja na žalostni del in tretji s banderom in na njem besedo surrexit: vstal je, častiti veličastni del sv. rožn. venca. Jako okusni okvir za to sliko je pa izdelal g. Fr. Krašovič, pozlatare v Celju. Veseli nas, da zamoremo dobre vesti obadva poštena umetnika, slikarja Franketa in zlatarja Krašoviča priporočati vsem, kateri nameravajo znotranjo upravo svojih cerkev, kakor altarje, podobe itd. prenavljati ali olepšati. Hvala Bogu, da imamo zdaj že na Slovenskem toliko domačih umetnikov te vrste, da se nam ni treba do inostrancev ali do drugih domačih mojstrov skazatve obračati in menim, da naša dolžnost tudi to od nas tirja, da z naročevanjem svoje domače umetnike podpiramo, da jim ne bode treba si dela iskati po vsem svetu, med tem ko mi ptujcem dajemo zaslužek.

Iz Trsta, 7. aprila. *) (XVII. občni zbor polit. društva „Edinost“. Zadnji dan preteklega meseca je imelo naše politično društvo jako važno zborovanje v mestnej čitalnici, pod predsedništvom gosp. poslanca Jv. Nabrgoja. Znano je, da Trst še zdaj nema šolskih postav in šolske zadeve ima v rokah mestnega zbora odsek, v katerem ni ne enega strokovnjaka. Če to stanje še mestnim šolam ne ugaja, okoliškim gotovo škoduje, ker noben ud omenjenega odseka ni zmožen slovenskega jezika, ki je vendar učni jezik v okoliških ljudskih šolah. Vlada je sicer imenovala dva okrajna šolska nadzornika, enega za mesto, enega pa za okolico, toda mestno starešinstvo ju ne pripoznava... Letos namerava vlada spet predložiti tržaškemu deželnemu zboru šolsko postavo v obravnavo in s tem je danapriložnost, da tudi slovenski okoličani izrečejo svoje misli in želje v tej zadevi. Zato je pol.

*) Zakasnjeno. Prejšnjega dopisa pa celo nismo prejeli. Vred.

društvo „Edinost“ sklenilo prositi vlado, naj nasvetuje za okolico poseben šolski svet, v katerem bi sedeli možje, ki poznajo razmere in potrebe okolične. Pri tem obravnavanju se je spet slišal glas o ločitvi okolice od mesta; v tem smislu je govoril g. V. Dolenc; ker pa to vprašanje ni bilo na dnevnem redu, ni se o njem sklepalo. Ločitev okolice, zlasti spodnje od mesta, ne da se tako lahko misliti, še teže pa izvršiti, zato je za zdaj najboljša, da si okoličani prizadevajo zadobiti vsaj nekoliko samostalnosti, in poseben šolski svet bi bila gotovo velika in važna pridobitev. — Ker je mestni zbor sprejel posojilo 1.600.000 gld., sklenil je povišati na davkih mestne priklade. Zoper to se je začela živa agitacija po mestu in po okolici in nabiranje podpisov za prošnjo, naj se posojilo na višem mestu ne potrdi. Tudi „Edinost“ je sklenila, naj se napravi taka prošnja, ki naj se v prihodnjem občnem zboru potrdi. — Pri točki: posamesni nasveti, oglašil se je kmet Juri Grdol ter tožil, kako hudo se godi Slovincem, posebno v trž. okolici. — Ker se je isti dan vršil tabor pol. društva „Sloge“ v Kviškem, sklenil je občni zbor „Edinosti“, da se da onemu zboru brzojavno na znanje, da se „Edinost“ vjema z adreso vdanosti, ki jo odpošljejo. Njegovemu Veličanstvu Slovenci na desnem bregu Soče nete se ločiti od Avstrije. — Končno je bila navega odbora volitev, pri kateri so bili skoro vsi dosedanja odborniki zopet izvoljeni. Gosp. predsednik je novemu odboru priporočil marljivo delavnost v sedanjih važnih časih. — Zbor ni bil obilno obiskovan; vzrok temu sta bila menda neprilika ura in kraj. Mestna čitalnica je nekaterim kmetom pregosposka, da se vanjo skoro ne upajo; zato se prihodnji občni zbor skliče menda v Ščedno. — Med večino našega mestnega zbora menda ni več prave edinosti, ker nekteri mestni očetje so se častnej službi odpovedali; med njimi tudi drugi podpredsednik dr. Pitteri, na čegar mesto je bil izvoljen dr. Mojzes Luzzatto. Kakor se pri nas gospodari, naj kaže sledeči proračun za tekoče leto: Dohodki redni gld. 1.401.055, izredni gld. 3.500, skupaj 1.404.555 gld. — Stroški redni 1.496.490 gld., izredni 431.240 gld., skupaj 1.927.730 gld. — toraj primanjkljaja 523.175 gld.

Domače novice.

V Ljubljani, 11. aprila.

(† G. M. Fine), obče znani kirurg, je po dolgem bolehanju včeraj umrl. Pogreb bode danes popoldne ob 5. uri.

(Cerkveno orodje.) Č. duhovščino opozorujemo na inserat g. Zadnikarja v današnjem listu. Ogledali smo na povabilo njegovo delavnico, ter se prepričali, da se njegovi izdelki sami priporočujejo. Videli smo krasno izdelan kelih, velikansk, pet čevljev visok svečnik itd. Omenjamo še, da je g. Zadnikar naše gore list in pošten narodnjak, ne pa kak nemčursk liberal.

(Kanonično obiskovanje s sv. birmo) se bode vršilo: 5. maja dopoldne v Trebnjem, popoldne v Št. Lorencu, 6. m. v Čatežu; 7. m. d. pri Sv. Križu, p. na Mirni; 8. m. v Št. Rupertu; 9. m. v Št. Janžu. 10. pri sv. Trojici; 11. m. v Mokronogu; 12. m. v Trebelnem; 13. m. v Šmarjeti; 14. m. d. pri Beli cerkvi, p. v Št. Petru; 15. m. d. v Mirni peči, p. v Prečini; 16. m. d. v Šmihelu, p. v Bavtavasi; 17. m. d. v Stopičah, p. v Podgradu, 18. m. v Brusnicah; 19. m. v Novem mestu; 20. m. v Toplicah, p. v Poljanici, 21. m. d. v Čermoš-

njicah, p. v Soteski; 22. m. d. v Žuženberku, p. v Šmihelu; 23. v Hinjah; 24. m. d. v Dobrničah, p. v Ajdovici; 25. m. v Ambrusu. 1. junija dopoldne v Lašičah, popoldne na Robu; 2. j. d. v Ribnici, p. v Dolenjivasi; 3. j. d. v Sodražici, p. pri sv. Gregorju; 4. j. d. v Loškem potoku, p. na Gori; 5. j. pri Novi Štiti; 6. j. dop. v Dobropolju, p. v Strugah. Iz Roba smejo birmance peljati tudi k sv. birmi v Lašiče, od sv. Gregorja v Sodražico, iz Dolenjevasi pa v Ribnico.

(Papirnico v Njivicah pri Radečah) je kupil g. Valentin Krišper ter od deželne vlade kranjske dobil dovoljenje, da sme na pečatu svojem imeti cesarskega orla z napisom: „C. k. privilegirana mehanična papirnica v Njivicah pri Radečah.“

(Opozorujemo na lanske dr. Sterbenčeve „Šmarnice“,) ktere so se bile povsod, kjer so jih brali, zelo prikupile zaradi mikavne tvarine in ganljivih zgledov. Bukovice obsegajo 408 str. v 8°, na ktere se zamore vsakdo tudi pri vredništvu „Slov.“ naročiti in veljajo po različnosti vezanja 95, 105, 115 ali 140 soldov. Ker se delo samo po sebi hvali in so knjižico od vseh strani hvalili, jo moramo tudi mi priporočati, naj si jo kupi vsak, ki je še nima, posebno ker je le malo iztisov več v zalogi. Zamore se tudi pri Klerru na-njo naročiti.

Razne reči.

— Na osepnicah je zbolela na Reki — kakor nam od ondot piše naš dopisnik — 19letna dekle in ker se tamošnji magistrat boji, da bi se bolezen ne razširila, postavili so pred hišna vrata stražarja, ki ne pusti nobene osebe ni noter ni ven. Hrano in druge potrebščine dobivajo prebivalci one hiše prinešene pred vrata, odkoder si jih mogo potem sami znositi v svoja stanovanja. Ker je hiša precej velika, zvezana je ta okolnost z mnogimi sitnostmi. Dasi se tej naredbi ne daje oporekati, vendar ni Bog zna koliko koristi v njej, kajti ta bolezen se da po zraku razširiti, a tega kratiti nobenemu živemu krstu ne smeš in ne moreš.

— Duhovske premembe v ljubljanski škofiji: Č. g. Janez Sajovic, dozda fajmošter v Mošnjah, je dobil faro Slavinsko na Notranjskem. Č. g. Andrej Šarc gre za administratorja v Gojzd pri Kamniku.

— Neverjetno. Zdravnik: „Da ljubi moj, vaša bolezen zdi se mi začetek vodenice.“ Bolnik: „Ni mogoče, že deset let nisem spil ne kapljice vode.“

— Prijazen predlog. Diletantna gosli najel si je bil stanovanje tik stanovanja necega pisatelja, kadar je imel čas in to ni bilo ravno malokdaj, godel je, ali bolje učeno, škripal je pesem: „V Seviljo!“ Ves obupan pisal je pisatelj svojemu sosedu: „Jaz sem tako ginjen od vašega potovanja v Seviljo, da vam stavim predlog, če se hočete že enkrat v resnici odpotiti tje, vam plačati vožnjo prvih deset postaj.“

Umrli so:

Od 5. do 8. aprila. Frančiška Učak, kraj. ž. 21 l., za porodno vročico. Marjeta Lunder, hiš. pos. 79 l., vsled starosti. Marija Štefan glasb. uč. v 73 l. vsled starosti. Rozalija Chwatal, tab. nadz. o. 10 m., za božastjo. V bolnišnici do 2. aprila. Heinrich Rupnik, ključar 18 l., za jetiko. Franc Palese, krojač 81 l., vsled starosti. Marija Rak, gostinja 68 l., za vtriplj. možganov. Neža Meden gostinja 51 l., za pljučnico. Jernej Purkart, gost. stač 59 l., za črnim prisadom. Lorenc Medved, gost. stačev sin 27 l., za jetiko. Marija Krajec, del.

24 l. za jetiko. Valentin Cerar, berač 72 l. za pljučnico. Ana Vogelnik, kroj. o. 4 l. za jetiko. Jožef Mervar, hišnik v semenišču, 48 l., vsled slabosti.

Telegrafične denarne cene 10. aprila.

Papirna renta 61.65 — Sreberna renta 65.50 — Zlatarenta 73.65. — 1860letno državno posojilo 111 — Bankine akcije 788 — Kredito akcije 208.25 — London 122.25 — Srebro 106.80. — Ces. kr. cekini 5.72. — 20 frankov 9.71.

Najboljše železo

iz slovečih stajerskih in koroških fužin po 13½ kr. kil., — ali 7½ kr. stari funt; kakor tudi vsakovrstno železno blago dobi se po najnižji ceni v moji zalogi železnine (6)

Sp. Pesjak,

v Ljubljani v gledališnih ulicah št.

Šmarnice Marije Devce.

Spisal

Luka Jeran.

V Ljubljani pri Blazniku 1878. — Založil M. Gerber.

Ta letnik je krajši memo družib, in obsega na 254 straneh vsak dan: 1. Eno lastnost M. D., obračano na življenje; 2. tri vprašanja; 3. sklep; 4. kratko molitvico; 5. šmarnico za doma. Pridjana je sv. maša, lavret, litanije in križev pot. — Cena: v pol-usnji 70 kr., v usnji 90 kr., z zlatim obrezkom 1 gld. 10 kr. — Kupujte jih obilno in opravljajte prav pridno: Vam ne bo žal. (1)

Najnovejša in najizvrstnejša podoba papeža

Leona XIII.

oljnotis, v veliki obliki, 68 cent. visoka in 57 cent. široka, v krasnem pravem pozlačenem okviru se dobiva po 15 gld. (ki se zamorejo plačati tudi v treh mesečnih obrokov) pri

Karl Till-u,

(3) knjigarna in prodajalnica umotvorov, muzikalij in papirja v Ljubljani.

Val. Zadnikar, pasar

v Ljubljani na št. Peterski cesti,

se priporoča častiti duhovščini za izdelovanje kelhov, monštranc, najlepših, krasno cizeliranih svečnikov, posrebranih in tudi iz rumenega blaga. Izdeluje sploh cerkveno orodje vsake vrste, in z mirno vestjo lahko zagotavlja, da noben pasar v Ljubljani boljši kup (ceneje) ne dela. (1)

Spričevalo.

Znanstvena presoja

o lekarja gospoda

Wilhelma

protiprotinskem protirevmatičnem

čaju za čiščenje krvi.

Dasi Wilhelmov čaj za čiščenje krvi vsled svojih priznanih izvrstnih lastnosti že zdavnej posebno slovi, sem ga vendar zaradi znanstvene presoje natančno in strokovno preiskal. Po takem preiskovanju se namreč prednosti in dobre lastnosti zdravil čedalje bolj spoznavajo in nepristransko določujejo, da se zamore občinstvo čedalje bolj zaupljivo in splošno posluževati takih zdravil.

Preiskoval sem protiprotinski protirevmatični čaj za čiščenje krvi ki ga napravila gospod Wilhelm lekar v Neunkirchenu pri Dunaji na analitično-kemično, lekarniško-mikroskopično in dinamično-fiziološko način, ki edino zamorejo določiti pravo ceno takega zdravila. Po tej preiskavi nahajajo se v Wilhelmovemčaju za čiščenje krvi žlahtne, izbrane, balzamske, primerno dišeče, nekoliko grenke in jako izžmetne kri čisteče rastlinske reči. Noben teh rastlinskih reči s pravim imenom ne more določiti, ker znanstvo še ni doslo tiste stopinje, da bi se zamogli posamezni deli kemično-organičnih reči natančno določiti, in taka zmes je Wilhelmov čaj za čiščenje krvi. Ni pa znanstvu v nečast, če pripozna, česar še ne zamore. Iz tega pa prav odločno sledi, da nihče ne more ponarejati Wilhelmovega čaja za čiščenje krvi in da se ponaredbe njegove nikdar s izvitim ne morejo vjemati. Ker nihče njegovih delov natančno ne pozna. Wilhelmov izvorni čaj za čiščenje krvi ima veliko takih izžmetih reči, ki so zdravju neškodljive, vendar pa imajo pri raznih boleznih in trpljenjih človeškega telesa nenavadno zdravilno moč, kakor potrjujejo spisi vseh velikih in slavnih zdravnikov, zlasti pa se je ta čaj vsled svojih izvanrednih zdravilnih delov čez vse obnesel pri sledečih in še mnogih drugih boleznih, namreč: pri spolnih, čutniških in raznih krvnih boleznih, kakoršne so n. pr. protin, revmatizem, putika, udne bolečine, spolne slabosti in bolezni, spridena kri, pomanjkanje krvi, škrofeljni, spuščaji, modroni, polucije itd., jetrne, obistne in želodčne bolezni vseh vrst, pomanjkanje slasti, slabost želodca, težavno prebavljanje, zaprtje, zlatenica, bledica, težko čiščenje, hipohondrija, histerija, melanholija itd.

Wilhelmov čaj za čiščenje krvi je tedaj enotistih zdravil, ki se posebno odlikujejo po svojih izvrstnih lastnostih, in zasluži prav splošno rabo in čedalje večje razširjevanje in priporočilo, kar s tem nepristransko znanstvu in resnici na korist storim in potrdim.

V Berlinu 23. oktobra 1871.

Dr. Hess,

kralj. pruski lekar L. reda preiskovalen kemik in znanstven strokovnjak za zdravilne lekarne, tehnične, kemične in zdravstvene reči raznoterih vrst.

Edino pravega izdeluje

Franc Wilhelm, lekar v Neunkirchenu.

Zavitek za osemkratno rabo, po ukazu zdravnikovem pripravljen, s podukom, kako se rabi, vraznih jezicah stane 1 gld., kolek in zavijanje 10 kr.

Svarilo Vsakdo naj se varuje pred ponarejenim čajem, ter naj zahteva vselej edino le „Wilhelmov protiprotinski protirevmatični čaj za čiščenje krvi“ (Wilhelms antiartritischen antirheumatischen Blutreinigungsthee), ker so čaji, ki se nahajajo samo pod imenom protiprotinski protirevmatični čaj za čiščenje krvi samo ponarejene reči, ki naj se nikar ne kupujejo.

Da je zap. l. občinstvo priličneje, prodajajo pravi Wilhelmov protiprotinski protirevmatični čaj ti le gospodje:

V Ljubljani: Peter Lasnik; v Postojni: Jos. Kupferschmidt, lekarničar; v Zagrebu: Sig. Mitlbach, lekar; v Brgu: Giuseppe Betaniji, lekar; v Bruku na Muri: Albert Langer, lekar; v Bozenu: Franz Waldmüller, lekar; v Bruneku: J. G. Mahl; v Belvaru: Rud. Svoboda, lekar; v Brixenu: Leonh. Staub, lekar; v Plibergu: Jan. Neusser lekar; v Celji: Baumbachova lekarna in Fr. Rauscher; v Korminu: Hermes Codoloni, lekar; v Kortini: A. Cam. bruzzi; v Deutsch-Landsbergu: Müllerjevi dediči; v Osekcu: J. C. pl. Dienes, lekar in Jož. Goltzky, lekar; v Fürstenfeldu: A. Schröckenfux, lekar; v Frohnleutenu: v Blumauer; v Brežah: O. Ruseheim, lekar in A. Aichinger, lekar; v Gorici: A. Franzoni, lekar; v Gradcu: J. Burgleitner, lekar; v Guttaringu: S. Vatterl; v Grubišnem polji: Jos. Malich; v Gospiču: Valentin Vovk, lekar; v Grafendorfu: Jos. Kaiser; v Mohorju: Jos. M. Richter, lekar; v Hallu (na Tirolskem): Leop. pl. Aichinger, lekar; v Judenburgu: F. Senekovič v Janichenu: J. Stapf, lekar; v Jmstu: Vilh. Deutsch, lekar; v Ivaniču: Ed. Tolovič, lekar; v Karlovcu: A. E. Katkič, lekar in J. Benič; v Celovcu: Karl Klemenčič; v Kindsbergu: J. Karinič; v Kapfenbergu: Turner; v Knittelfeldu: Vilh. Vischner; v Kranji: Karl Savnik, lekar; v Liencu: Fr. pl. Erlach, lekar; v Leobnu: Jan. Peferschy, lekar; v Mariboru: Alojzij Quandest; v Metliki: Alfred Matter, lekar; v Mürzzuschlagu: Jan. Danzer, lekar; v Muravu: Jan. Steyrer; v Mitrovici: A. Kerstenovič; v Malsu: Ludvig Pöll, lekar; v Neumarktu (na Stajarskem): Karl Mally, lekar; v Otočcu: Edv. Tomaj, lekar; v Mozirji: Jan. Tribuč; v Ptujcu: C. Girod, lekar; v Pettervaru: L. C. Junginger; v Novem mestu: Dom. Rizoli, lekar; v Roveredu: Rihard Thales, lekar; v Rottenmannu: Franz X. Illing, lekar; v Samoboru: F. Schwarz, lekar; v Šebeniku: Peter Beros, lekar; v Štrasburgu: J. V. Corton; v Št. Vidu: Julian Rippert; v Radgoni: Cezar E. Andrien, lekar; v Stainzu: V. Timonšek, lekar; v Zemunu: D. Jovanovič sin; v Splitu: Venatio pl. Grazio, lekar; v Se hladersu: B. Würstl, lekar; v Trstu: Jak. Seravalle, lekar; v Tridentu: Ant. Santoni v Tre-

bižu: Eug. Eberlin, lekar; v Belaku: Math. Fürst; v Vukovaru: A. Kratesovics, lekar; v Vinkovcih: Fridr. Herzig, lekar; v Varaždinu: dr. A. Halter, lekar; v Slovenjem gradu: Jos. Kaligarič, lekar in g. Kordik, lekar; v Slovinski Bistrici: Adam pl. Gutkovski, lekar; v Senji: Jos. Accurti, lekar; v Zadru: B. Andravič lekar, v Zlataru: Jan. Pospisil, lekar. (2)

Znanstvena presoja o Schneebergs Kräuter-Allop-u lekarja Wilhelma.

V časnikih priporočana zdravila dandanes sicer jako gnajajo in napadajo, pa to se godi le iz nevednosti in predsodkov in iz pomajkanja zvedenosti v dotični reči, prav pogosto tudi iz nevoljivosti in zavisti. V resnici je namreč za trpeče in bolne čel. večstvo dobro, da se koristna zdravila po časnikih priporočajo, ki b. l. n. m. in trpečim dajejo priliko si zdravila vsa izbirati. Pa vsa zdravila, tudi ki se po časnikih ponujajo, se morajo opravičenim znanstvenim zahtevam prilagati, ki obstoje v tem, da morajo vsa zdravila biti popolnoma neškodljiva in imeti res dobre in zdravilne lastnosti. Imel sem priliko, g. lekarja Wilhelma Schneebergs Kräuter-Allop lekarniško-dinamično-fiziološko natančno preiskati, ter s to obširno znanstveno preiskavo prav natančno bistvene lastnosti tega zdravila spoznati in določiti. Po tej preiskavi je lekarja Wilhelma Schneebergs Kräuter-Allop čisto brez vseh škodljivih reči, kar je najglavnejša reč, pri vseh po časnikih hvaljenih zdravil. Ravno nasprotno se v Wilhelmovem Schneebergs Kräuter-Allop nahajajo vseskozi izbrani deli planinskih rastlin, ki so po izreku velikih in slavnih zdravnikov, kakor se bere v dotičnih pismih, najbolj koristne in vpešne pri prnih, vratnih in pljučnih boleznih. Lekarja Wilhelm Schneebergs Kräuter-Allop se tedaj popolnoma sklada z vsemi znanstvenimi zahtevami, in vsled izvrstnih svojih lastnosti zasluži čedalje večje razširjevanje in priporočilo, kar s tem po svojim mnenju nepristransko le zaradi znanstva in resnice potrdim in ob enem omenjam, da je g. Franc Wilhelm v Neunkirchenu že od l. 1855 edini izdelovatelj tega rastlinskega Alopa.

V Berlinu 18. avgusta 1876.

(L. S.)

Dr. Hess,

kralj. pruski lekar L. reda, sodnijski pričežen kemik, znanstven preiskovalec zdravniško-lekarnih kemičnih zdravilnih priprav razne vrste.

Izvirna flaša velja 1 gld. 25 kr., in se dobiva le pri izdeljatelju

Franc Wilhelm-u, lekarničarju v Neunkirchen-u v Dolenjem Avstrijskem.

Zavičanje se zaračuna 20 kr.

Pravi Wilhelm-ov Schneebergs Kräuter-Allop prodajajo samo gospodje, ki ga dobivajo od mene:

V Ljubljani: Peter Lasnik; v Postojni: J. A. Kupferschmidt, lekarničar; v Zagrebu: Sig. Mitlbach, lekarničar; v Bozenu: F. Waldmüller, lekarničar; v Brgu: Jos. Bettanini, lekarničar; v Bruneku: J. G. Mahl; v Brixenu: Leonard Staub, lekarničar; v Celji: Baumbach-ova lekarna in Fr. Rauscher; v Osekcu: J. C. pl. Dienes, lekarničar; v Frohnleutenu: Vincenc Blumauer; v Brežah: Ant. Aichinger, lekarničar; v Feldbachu: Jos. Kösig, lekarničar; v Gospiču: Val. Vovk, lekarničar; v Glini: Ant. Haulik, lekarničar; v Gorici: A. Franzoni, lekarničar; v Gradcu: Wend. Trnkoczy, lekarničar; v Hallu na Tirolskem: Leop. pl. Aichinger, lekarničar; v Innspruku: Franc Winkler, lekarničar; v Innichenu: J. Stapf, lekarničar, v Ivaniču: Ed. Tolovič, lekarničar; v Jaski: Aleks. Heržič, lekarničar; v Celovcu: Karl Klemenčič; v Karlovcu: A. E. Katkič, lekarničar; v Koprivnici: Maks Werli, lekarničar; v Kranji: Karl Šavnik, lekarničar; v Knittelfeldu: Vilh. Vischner; v Kindbergu: J. K. Karinič; v Liencu: Fr. pl. Erlach, lekarničar; v Mariboru: Alojzij Quandest; v Meranu: Vilh. pl. Pernwerth, lekarničar; v Malsu: Ludv. Pöll, lekarničar; v Muravu: Jan. Steyrer; v Ptujcu: C. Girod, lekarničar; v Pettervaradinu: R. Deodattovi dediči; v Radgoni: Cezar E. Andrien, lekarničar; v Roveredu: Rihard Thales, lekarničar; v Novem mestu: Dom. Rizoli, lekarničar; v Trstu: E. Zanetti, lekarničar; v Belaku: Ferd. Scholz, lekarničar; v Vukovaru: A. Kratesovics, lekarničar; v Vinkovcih: Fridr. Herzig, lekarničar; v Varaždinu: dr. A. Halter, lekarničar; v Slovenjem gradu: G. Kordik, lekarničar; v Zadru: V. Andravič, lekarničar. Kdor hoče prevzeti zalogo, naj se pismeno obrze do mene. (2)

Neunkirchenu pri Dunaju (na Dolenjem Avstrijskem) Franc Wilhelm lekar.

P. l. občinstvo naj vselej odločno zahteva Wilhelmov Schneebergs Kräuter-Allop, ker le jaz sam izdelujem pravega in so izdelki, ki se nahajajo pod imenom: Juliji Bittner-jev Schneebergs Kräuter-Allop le nevedni ponaredki, pred katerimi posebno svarim.